

Průzkum ve prospěch dělostřelecké palby

K účinné dělostřelecké palbě na objekty (cíle) nepřítele je nutné získávat od prostředků průzkumu (všeho druhu) tzv. „zvláštní údaje“.

V tomto slovním termínu „zvláštní údaje“ jsou zahrnuté takové údaje o objektech (cílech) nepřítele, které umožňují připravit, řídit i kontrolovat účinnou dělostřeleckou palbu včetně zastřelení. Tyto „zvláštní údaje“ mohou získat také síly a prostředky hloubkového průzkumu jsou-li k této činnosti předem připraveny, protože ve zjednodušeném pohledu a ve vztahu k dělostřelecké palbě mohou představovat dělostřelecké pozorovatelný vysunuté do hloubky sestavy nepřítele.

Cílem článku je ukázat v hrubých rysech možnosti plnění úkolů hlavního dělostřelectvem, dále možnosti plnění průzkumových úkolů silami a prostředky dělostřeleckého průzkumu a v základních a obecných otázkách ukázat na možnosti zapojení sil a prostředků hloubkového průzkumu ve prospěch dělostřelecké palby.

Možnosti plnění úkolů hlavního dělostřelectva

Hlavním úkolem hlavního dělostřelectva je ničit taktické prostředky jaderného napadení (představitelem jsou odpalovací zařízení typu HJ, LA a ostatní) a ty dělostřelecké baterie, které mohou používat granáty i s jadernou náplní (v současné době jsou to dělostřelecké baterie ráže 175 mm K, 203 mm H, 155 mm H).

Další úkoly jsou

- umlčovat (ničit) ostatní dělostřelecké, raketové, minometné i protiletadlové baterie (čty),

- umlčovat (ničit) krytou i nekrytou živou sílu a prvky velení (pozorovatelný a velitelská stanoviště),

- umlčovat (ničit) všechny ostatní cíle, zejména stanoviště prostředků průzkumu (radiolokátorů), střeleckých ústředen apod.

Možnost splnění palebných úkolů hlavního dělostřelectvem je přímo závislá na dostřelu příslušné ráže a na prostorovém rozmístění objektů (cílů) nepřítele (palebné postavení — cíl).

Současné možnosti hlavního dělostřelectva nejlépe vyniknou v grafické úpravě (viz schéma 1).

Závěrem lze říci, že úkoly stanovené hlavnímu dělostřelectvu jsou splnitelné (i když někdy v podmínkách maximálního dostřelu). Tento závěr je rozhodující pro další rozbor v tomto článku. Zdůrazňuji, že článek neřeší splnitelnost palebných úkolů pokud jde o množství vzhledem k počtům hlavní a objektů (cílů) nepřítele.

Možnosti plnění průzkumových úkolů silami a prostředky dělostřeleckého průzkumu

Hlavním úkolem dělostřeleckého průzkumu je zajišťovat souřadnice nepřátelských prostředků jaderného napadení, dělostřeleckých a minometných baterií a jiných palebných prostředků, tanků, míst velení a radiotechnických prostředků.

Další úkoly jsou:

- určovat rozmístění nepřátelských opěrných bodů, zjistit ráz a systém nepřátelských obranných zařízení a zátarasů,

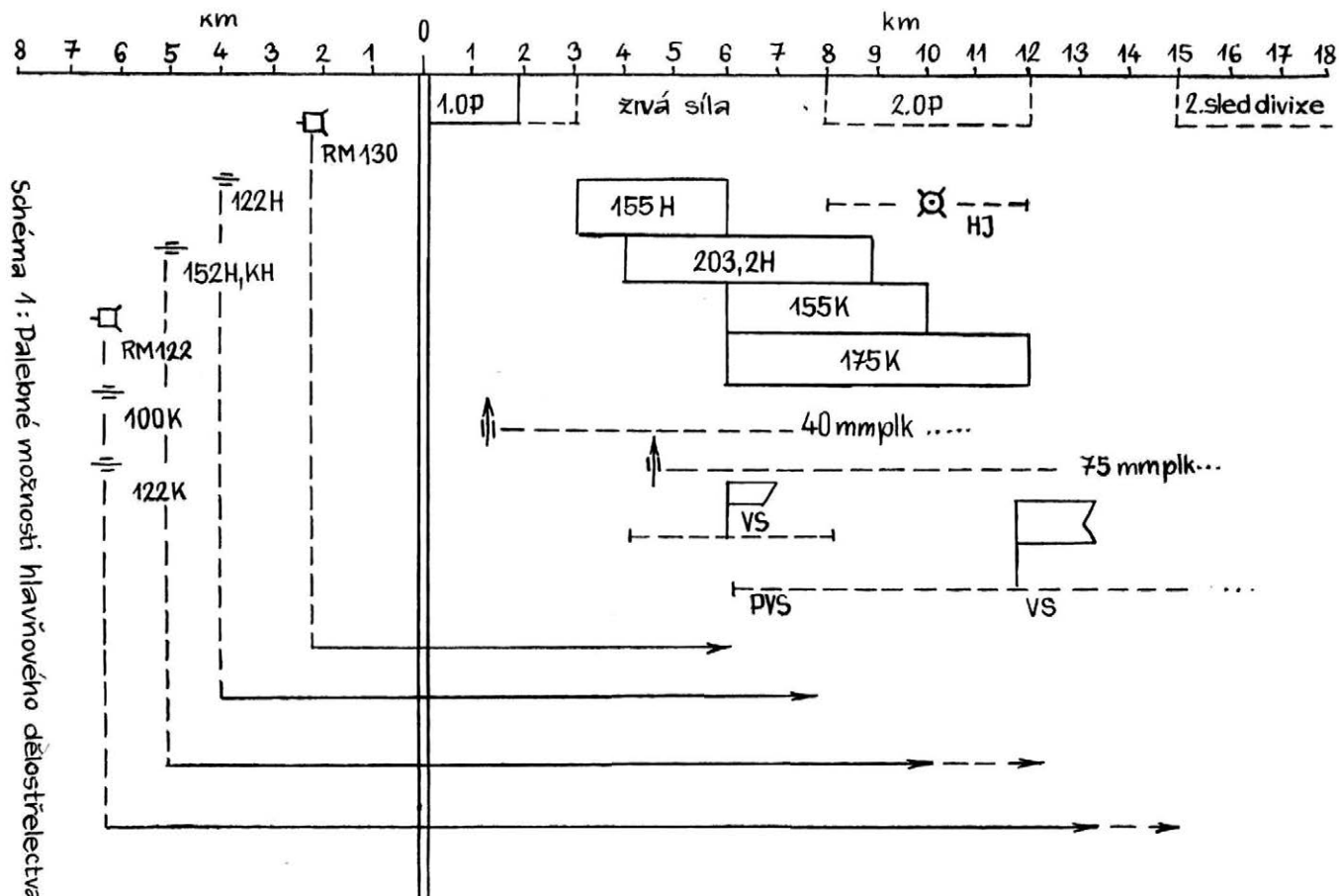
- doplňkový průzkum nepřátelských objektů, určených k ničení jadernými (chemickými) zbraněmi a dělostřeleckou palbou,

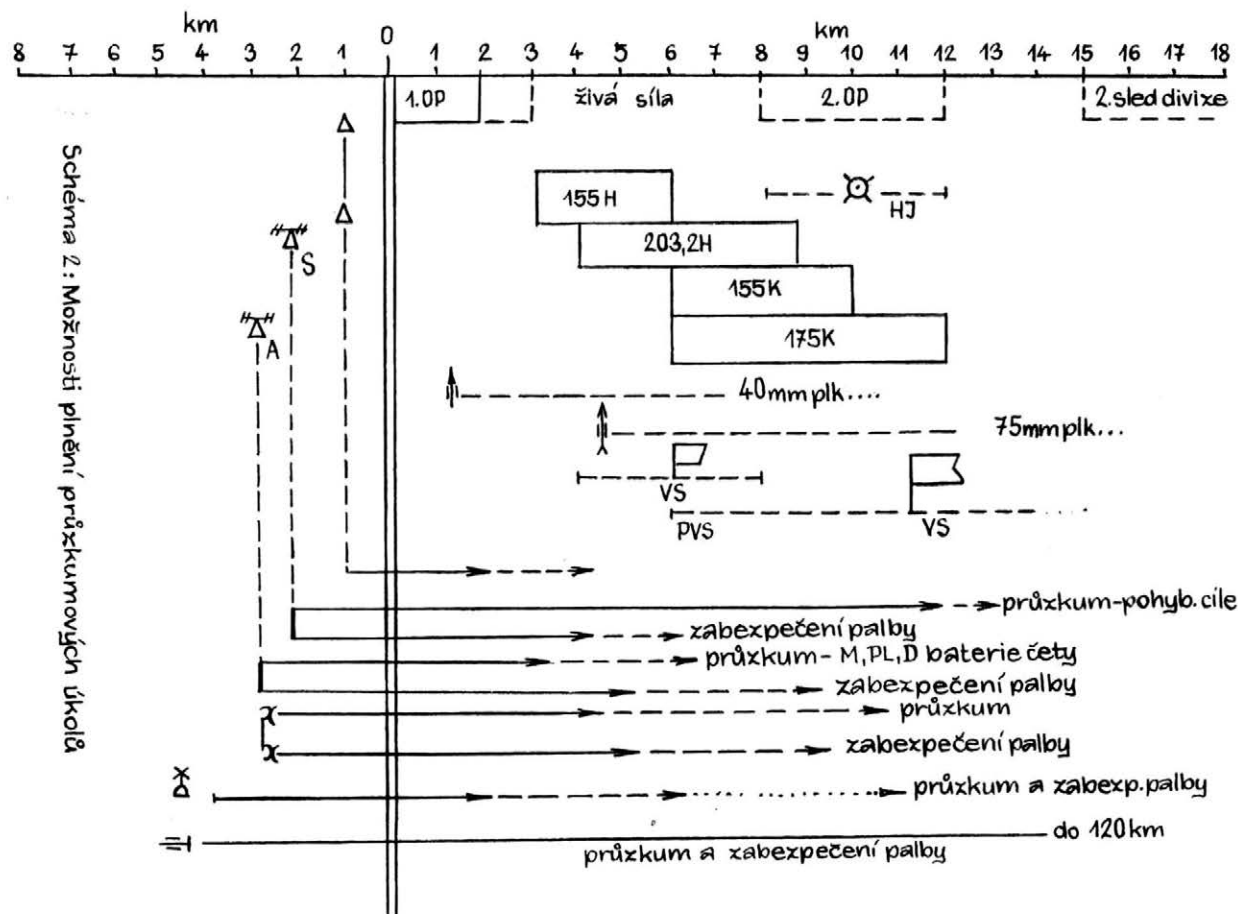
- zabezpečovat střelbu dělostřelectva a kontrolovat výsledky jaderných (chemických) úderů raketových útvarů a dělostřelecké palby,

- pozorovat činnost nepřítele a vlastních vojsk,

- průzkum terénu v prostorech rozvíjení raketových útvarů a dělostřelectva do bojové sestavy a na jejich pochodových osách.

Možnost splnění stanovených úkolů opět přímo závisí na dosahu příslušného

prostředku a na prostorovém umístění objektu (cíli) nepřítele.

Možnosti plnění úkolů prostředky dělostřeleckého průzkumu jsou graficky vyjádřeny na schématu 2.

Rozhodující podmínkou je, zda hloubka plnění stanovených úkolů se kryje s možnou palebnou hloubkou, tj. s dostřelem příslušné ráže, která má plnit palebný úkol. Zde se musí brát v úvahu i ta skutečnost, že palebné prostředky mohou působit na všechny objekty (cíle) nepřítele, mají-li k dispozici nutné, tj. „zvláštní údaje“ a jsou-li v jeho palebném dosahu (dostřelu); avšak ne každý průzkumný prostředek je schopen získat „zvláštní údaje“ od všech vytypovaných objektů (cílů) nepřítele, které se mohou vyskytnout v jeho zájmovém prostoru.

Ze schématu 2 je vidět, že hloubka plnění stanovených úkolů je u všech prostředků dělostřeleckého pozemního průzkumu menší než palebná, kromě dělostřeleckého vzdušného průzkumu (letounového), který však na druhé straně výsoco převyšuje palebné možnosti.

Ještě méně výhodné budou závěry o možnostech prostředků dělostřeleckého průzkumu vzhledem k určité činnosti (bojové i nebojové) objektů (cílů) nepřítele na bojišti (jen v blízké taktické hloubce), které vyjadřuje tabulka 1.

Ze současných prostředků podle tabulky 1 má maximální možnost dělostřelecký vzdušný a optický průzkum, který je založen na principu přímého (vizuálního) pozorování. Každá změna, ať je to pohyb, bojová činnost nebo palba v prostředí, které je beze změny (terén a terénní předměty), působí rušivě a proto přitahuje pozornost a tak vlastně napomáhá ke zjištění a postupně k dalšímu upřesnění ostatních nutných (zvláštních i obecných) údajů v závislosti na délce trvání nebo množství změn.

Ostatní prostředky pak průzkumové zjišťují jen určitý druh činnosti — zvukoměrný průzkum a radiolokační průzkum typu ARSOM jen palbu dělostřeleckých baterií (min. a pl. čet), radiolokační průzkum typu SNAR hlavně jen **pohybovou** činnost objektů (cílů) nepřítele (bez určení druhu objektu).

Tyto možnosti jsou přímo závislé na jednotlivých prostředcích průzkumu, na činnosti objektů (cílů) nepřítele, jak ukazuje schéma 2 a tabulka 1, dále pak na počtech prostředků průzkumu, které jsou k dispozici a jakou plochu jsou schopny průzkumově pokrýt.

Současné počty dělostřeleckých průzkumových prostředků a jejich takticko-technické charakteristiky stěžejí mohou —

zvláště v průběhu bojové činnosti — zabezpečit potřeby palebných prostředků, tj. zabezpečit účinnou dělostřeleckou palbu.

Jedna z možných cest jak částečně překlenout tento nedostatek je v zapojení sil a prostředků hloubkového průzkumu mezi ty prostředky, které mohou získávat „zvláštní údaje“ a tak za určitých podmínek spolupracovat s hlavním dělostřelectvem při ničení (umlčování) některých objektů nepřítele.

Možnosti hloubkového průzkumu ve prospěch dělostřelecké palby

Síly a prostředky, jenž jsou zahrnuty do pojmu „**hloubkový průzkum**“ a které se mohou vyčlenit (určit) ke spolupráci s hlavním dělostřelectvem, představují pak při plnění úkolů k zabezpečování účinné dělostřelecké palby ve zjednodušeném dělostřeleckém pohledu předem dělostřelecké pozorovatelné (vysunuté do hloubky sestavy nepřítele) s možností přímého vizuálního průzkumu. Dělostřelecká palba řízená touto cestou, tj. přímým pozorováním, má největší efekt, protože při jejím zahájení, průběhu i ukončení je člověk, který nejcitlivěji může posoudit její výsledek, správně reagovat na jakoukoliv činnost objektu (cíle) nepřítele a tak i formulovat své závěry, o jejichž správnosti nelze pochybovat, neboť mají největší stupeň hodnověrnosti.

Dělostřelecké útvary (jednotky) nemají možnost vytvářet prvky dělostřeleckého hloubkového průzkumu a proto je nutné, aby spolupracovaly s těmi stupni velení, které mohou tyto průzkumové prvky vytvářet a vydávat úkoly pro jejich bojovou činnost.

Hloubka možné činnosti hloubkového průzkumu dává určitě předpoklady prostorových možností zjištění některých objektů (cílů) nepřítele. Doba (délka, čas) průzkumové činnosti pak umožňuje nárůst těch údajů, které charakterizují jejich bojovou činnost (viz tabulka 1).

Tuto možnost nemají dělostřelecké průzkumné prostředky a to z důvodů, že jejich činnost je buď omezená na **krátkou dobu** (letec) nebo jen na **určitou činnost** (zvuk, RL), kdy se objekt (cíle) nepřítele nemůže projevit ve všech charakterizujících příznacích uvedených v tabulce 1.

Celý problém spolupráce prvků hloubkového průzkumu s hlavním dělostřelectvem se dá rámcově zúžit jen do těchto základních otázek:

— uskutečnění dohovoru, nutného kurčení, která dělostřelecká jednotka bude s příslušným prvkem spolupracovat. Řeše-

Tabulka 1

Prostředky dělostřeleckého průzkumu		Hloubka průzkumu a zabezpečení palby od stanoviště prostředku	Objekty (cíle) nepřítele			Činnost objektů (cílů) nepřítele						
						A	B	C	D	E	F	
1		2	3			4	5	6	7	8	9	
Dělostřelecký vzdušný průzkum	Letounový	do 120 km	1	P J Z	H J							
			2		D B							
			3		D B (č)							
			4		Z S							
			5		V S							
			6		Ost. cíle							
	Vrtulníkový	do 10 až 15 km (vyjimečně)	1									
			2									
			3									
			4									
			5									
			6									
Dělostřelecký pozemní průzkum	Optický	do 5 km	1									
			2									
			3									
			4									
			5									
			6									
	Zvukoměrný	do 8 až 15 km	1									
			2									
			3									
			4									
			5									
			6									
	Radiolokační ARSOM	do 7 až 9 km	1									
			2									
			3									
			4									
			5									
			6									
	Radiolokační SNAR	do 15 km	1									
			2									
			3									
			4									
			5									
			6									
				Bez konkrétního zjištění (z obrazovky nelze zjistit)								

Legenda k tabulce 1:

A/4 zaujímání stanoviště
 B/5 ženijní budování a maskování stanoviště
 C/6 klid – bojový i palebný
 D/7 bojová činnost – palba
 E/8 manévr pohybem i palbou, klamná
 činnost

F/9 opuštění stanoviště
 | .. ano
 .. ne
 — .. částečně

ní je věc velitelská a v rámci vševojskového svazku (nebo útvaru) může být vyřešena variantně předem a to výměnou základních údajů tak, jako v dělostřeleckém průzkumném letectvem;

— uskutečnění spojení, kde řešení může být obdobné jako s dělostřeleckým vzdušným průzkumem a to

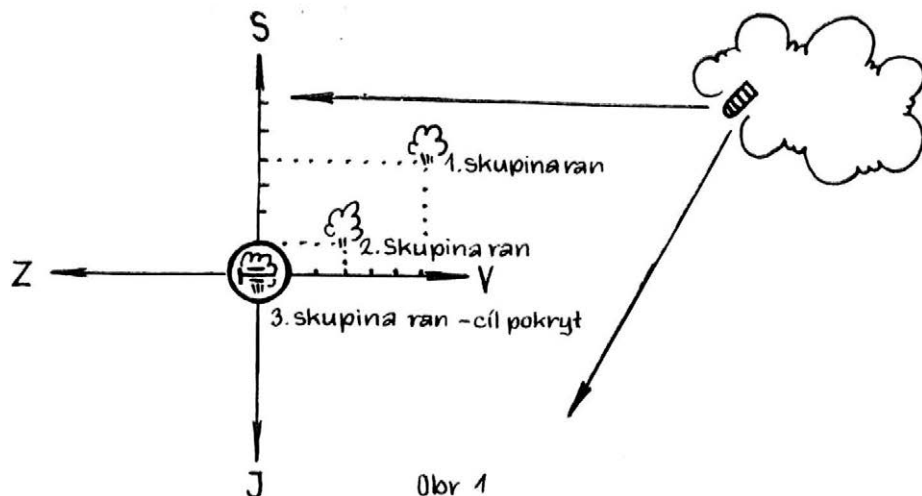
a) jako přímé spojení mezi prvkem hloubkového průzkumu a palebnou jednotkou, které je však méně pravděpodobné a to z důvodu snížení slyšitelnosti při zvětšování vzdálenosti (D_{max}) tohoto rá-

vlastní bojovou činností nebo objektem nepřítel;

c) údaje nutné k zastřílení, kde nejvhodnější způsob je zastřílení podle světových stran a to z těchto důvodů, že znalost orientace u příslušníků hloubkového průzkumu je samozřejmá a proto z hlediska výcviku je toto zastřílení nejméně náročné (viz příklad).

Příklad:

1. oprava „S 200, V 300“;
2. oprava „S 50, V 150“;
3. oprava „Cíl pokryt“.

Obr 1

diového směru a také terénními překážkami, které ovlivňují šíření rádiových vln VKV stanic;

b) retranslací jako nejpravděpodobnější spojení kde dělostřelecká pozorovatelna bude tvořit retranslační prvek. Výhodou tohoto spojení je zvýšení slyšitelnosti vlivem zmenšení vzdálenosti (D_{max-d}) a snížení vlivu terénních překážek.

— vlastní spolupráci, tj. k získání „zvláštních údajů“, které při uskutečnění dohovoru se může užít jen na

a) údaje nutné k přípravě palby
— určení druhu cíle — příklad „baterie 175 mmk“;
— určení souřadnic cíle — pravoúhlých,

— polárních,
— nebo jiným způsobem, ale vždy musí být dodržena podmínka přibližné bodového určení.

b) údaj k zahájení palebné činnosti — příklad „pal“, „pal v 10.00“ apod., tento údaj je důležitý, protože je ovlivněn

d) údaje ke kontrole účinné palby se mohou omezit jen na sdělení

— cíl zničen (umlčen),
— hodnoty oprav, které mohou být předány stejným způsobem jako u zastřílení nebo

— „palbu stav“ jako povel o předčasném ukončení palby z důvodu určité reakce cíle na účinnou palbu (odjezd z postřelované plochy apod.);

— možnosti začlenění odborníka — dělostřelce, který by s dělostřeleckou jednotkou spolupracoval sám. Uvedené řešení by byla nepřijatelnější forma, ale nelze ji stavět jako jedině možný způsob.

Do těchto čtyř otázek jsem zúžil celý problém spolupráce hloubkového průzkumu s hlavníovým dělostřelectvem. Mohou být jistě i jiné otázky, jejichž řešení bude záležet na velitelích, kterých se tento problém bude týkat. Každou cestu, která může vést k splnění úkolu je nutné vyzkoušet. A tak tomu je i se zapojením hloubkového průzkumu ve prospěch dělostřelecké palby.